

plačilo odškodnine, vsebovane v zakonu o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih, veljajo tudi za razlaščne gozdove.

Sklepna določila.

Tiste gozdne površine in gozdovi, ki so na podlagi sklepa državnih oblasti že izločene za potrebe agrarne reforme, se lahko, zaokrožijo v mejah prirodnih razmer. Pri tem je treba stremeti za tem, da novo določene meje obsegajo najmanj toliko površine, kolikor je že izločene. V kolikor obstoje pogodbe glede izkoriščanja razlaščenih gozdov, se dopusti dogovoru strank, ali bodo še dalje ostale v veljavi. Ta pravilnik stopi v veljavo, ko se razglasi v »Službenih novinah«. Od tistega dne se začne šteti rok, določeni v čl. 24. zakona. S tem je ustrezno želji interesentov, da se rok za vložitev prošenj za dodelitev gozdov in pašnikov podaljša. Ta rok namreč obsega 30 dni ter se ne bo štel od dneva objave zakona — 26. junija, — marveč od dneva objave tega pravilnika.

*

V NAŠI DRŽAVI.

Trgovinska pogodba z Avstrijo. Dne 20. julija je stopila v veljavo nova trgovinska pogodba z Avstrijo. Prejšnja pogodba je bila 1. julija tega leta odpovedana. Zadnja leta se Avstrija na vso moč trudi, da bi povzdignila svoje poljedelstvo. Res je avstrijsko poljedelstvo tekom zadnjih let jako napredovalo. Ta napredek, se ne more zdržati na višini, ki jo je dosegel, ako se cena kmetijskim pridelkom ne ohrani na primerni višini. Eno izmed uspešnih sredstev v to svrhu je zaščitna carina. Od leta 1925 je Avstrija izdala 5 carinskih novel (novih zakonov), s katerimi je zaščitila domačo proizvodnjo, osobito kmetijstvo. Radi teh razmer je prišlo do pogajanj z našo državo in plod teh pogajanj je nova trgovinska pogodba, ki je v veljavi do konca junija 1932. V tej pogodbi je naša država povišala carino na razne industrijske pridelke, zlasti za železo, papir, usnje in tkanine. Avstija je nam dovolila uvoz 500.000 met. stotov pšenice pri zmanjšanju carine za 3.20 zlatih kron pri 100 kg, torej pri carini okoli 7 zlatih kron. Ta prednostna carina pa stopi v veljavo le takrat, če jo odobrijo druge pogodbene države, ki uživajo največjo ugodnost. Če te države omenjene prednosti ne dovolijo, se bodo začela nova pogajanja za kakšno drugo ugodnost. Za klavna goveda je določen kontingent (količina) deset tisoč glav in znaša zanje carina 9 zlatih kron za 100 kg, za delovno živino znaša carina po komadu 70 zlatih kron, za junce in junice po komadu 50 zlatih kron, za tele pa 8 zlatih kron. Za mesnate prašiče od 40—150 kg ostane carina 18 zlatih kron, letna količina pa znaša 21.000

komadov. Uvoz takozvanih špeharjev, to je prašičev nad 150 kg je prost. Kar se bo uvozilo preko določenega števila, bo uveljala avtonomna carinska tarifa v znesku 45 zlatih kron za 100 kg. Nadalje znaša carina za živo perutnino 8 zlatih kron, za zaklano, očiščeno 15 zlatih kron. Za konje so ostale dosedanje carine neizpremenjene. Ker pa smo mlade konje pod dve leti starosti uvažali v Avstrijo kot klavno živino, je sedaj v pogodbi določba, da se smatrajo za klavno živino samo konji, stari nad dve leti. Carina za mast znaša 30, za slanino 22, za slivovko do 50°, za vino do 10° 30, od 10 do 14 35, za mineralne vode 1.40, šampanjec 150, salama 60, kranjske klobase 60 zlatih kron. Bučno olje je prosto carine. Carina za grozdje znaša 10 zlatih kron, za namizno sadje (jabolka, črešnje, breskve in marelice) 5 zlatih kron. Uvoz svežih sliv je prost. Za naše kraje je velike važnosti, da znaša carina za nepakovana jabolka od 1. julija do 15. novembra 2 zlati kroni, od 15. novembra do 15. decembra 3 zlate krone, po tem času pa 5 zlatih kron. Zgodnji krompir bo plačal 2 zlati kroni, glavata salata 4. Suhe gobe 10 zlatih kron. Hmelj je sedaj prost carine, dočim je dosedaj znašala 20 zlatih kron. Obmejni promet se je v novi pogodbi utesnil nam na škodo. Avstrijci so to dosegli na podlagi svojih, za nas neugodnih statistik o obmejnem prometu, dočim mi teh statistik nimamo. Doslej je bilo mogoče nesti moko, kruh in navadno pecivo do teže 5 kg čez mejo, sedaj pa se sme nesti samo 3 kg. Jajc se sme nesti namesto prejšnjih 50 samo 5 komadov, mesa, sira in masla, namesto prejšnja 2 kg samo 1 kg. Dosedanja omejitev mlinskega prometa in dovoza na žage: 5 km je padla.

Zakon o srednjih šolah spremenjen. Srednješolski zakon se spremeni takole: Stroške za zgradbe srednješolskih poslopij, za njih vzdrževanje in popravilo nosijo banovine, v Beogradu, Zemunu in Pančevu pa država. Šolsko leto se več ne deli v tromesečja, ampak v dve polletji. Velike počitnice trajajo od 29. junija do 23. avgusta. Učenci srednjih šol smejo biti člani Sokola kraljevine Jugoslavije, izven šole pa so lahko člani verskih udruženj svoje verske zajednice.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Za Parizem so sklenili tudi v Londonu le nekaj začasnega. Veliko smo že pisali, kako je zašla Nemčija v hude finančne težkoče, ki ogrožajo tudi finančno stanje več drugih držav, ki imajo kapital naložen v Nemčiji. Nemcem so hoteli pomagati pred tedni v Parizu, kjer pa ni došlo do nobenih pravih sklepov. Finančni ministri veseleli so se tolažili, da bo prišlo do ozdravljenja nemških finančnih prilik na tozadevnih posvetovanjih v Londonu. Dolgovezna londonska posvetovanja so rodila ta uspeh, da se podaljšajo Nemčiji kratkoročni krediti za tri mesece. Odbor finančnih ministrov je sklenil še, naj pošljejo na Nemčiji interesirane velebanke v Berlin posebno komisijo strokovnjakov. Ta komisija bi ne

bila kontrola za Nemce, ampak bi se sama na licu mesta poučila, ali bodo londonski sklepi dovoljni za finančno ustalitev Nemčije. Za slučaj, da bi se izkazali ukrepi za nezadostne, bo predlagala komisija vladam nadaljne pomožne ukrepe. Sploh bo zbrala komisija gradivo za jesensko gospodarsko posvetovanje v Londonu. Pariška in londonska konferenca sta prinesli za Nemčijo in za po njej prizadete države v najboljšem primeru le začasno olajšanje položaja.

Zasilne uredbe v Nemčiji. Nemško uradništvo od najvišjega do najnižjega prejema po zasilni uredbi plače v dveh obrokih: 1. in 10. dan v mesecu. Po drugi zasilni uredbi se bodo plačevale za neplačane davke obresti 5—12%, z obračunom vsakih 15 dni.

Svečana otvoritev madžarskega parlamenta. Z velikim tam tamom je bil otvorjen v Budimpešti novoizvoljeni madžarski parlament od regenta Horthyja 21. julija s posebnim prestonim govorom.

Iz republike Španije. V Madridu zboruje novoizvoljena španska ustavotvorna skupščina, v deželi sami pa divjajo povsod stavke, nemiri, naraščanje brezposelnih, pomanjkanje in hujskanje ljudskih množic proti vsaki oblasti. Vlada nastopa proti nemirnežem s silo, pripravlja zakon proti stavkam in bo začela z najbolj učinkovitim sredstvom proti siromaštvu z agrarno reformo. Agrarni odbor je že izdelal načrt za razkosanje veleposestev in njihovo razdelitev med brezposelne. Načrt smatra za veleposestva ona, ki imajo več kakor 200 ha obdelane zemlje in nad 400 ha pašnikov. V to svrhu bi se naj ustanovile posebne zadrage kmetov, ki bi sprejele v last ta zemljišča ali pa bi jih porazdelile med najbolj revne in potrebne delavce. Država bi za enkrat prispevala 120 peset za izplačilo delavskega zaslužka za nakup semena in gnojil do prihodnje žetve. Minister Azana je mnenja, da bi se na ta način lahko razdelilo 750.000 ha med najmanj 100.000 brezposelnih delavcev. Z razdeljevanjem bi se pričelo že s 1. avgustom, odškodnino pa bi določil parlament pozneje.

*

EVHARISTIČNI SHOD V KONJICAH.

Dne 2. avgusta, na porcijunkulsko nedeljo, bo v Konjicah za celo dekanijo velik evharistični shod. V nadzupniški cerkvi bo dne 31. julija, 1. in 2. avgusta evharistična tridnevica. Glavni dan slovesnosti bo v nedeljo in boče imel nagevore pri skupnih sv. obhajilih škof dr. Ivan Tomažič. Po škofevi slovesni službi božji bo zunaj cerkve slavnostno zborovanje, na katerem bo sta govorila dr. Franc Vatovec iz Maribora in dr. Alojzij Voršič iz Celja. Popoldne v nedeljo bo pridiga in procesija z Najsvetejšim.

Spor s fašizmom še neporavnan. Vrhovno vodstvo italijanskega fašizma je zadnji čas dalo povelje, naj se borba proti Vatikanu bodisi po časnikih bodisi po zunanjih nastopih nekoliko ublaži. Izšel je tudi ukaz, da se mora od fašistovskih kolovodij izdana knjižica, ki je na podli način sramotila sv. Očeta, zapleniti ter pisci postaviti pred sodišče. V glavni točki, radi katere je izbruhnil težki spor, v vprašanju katoliških mladinskih društev, fašistično vodstvo še ni popustilo. Dokler pa ne bo dana svoboda katoliški vzgoji in katoliškim društvom, ne more priti do miru med Cerkvijo in fašizmom. Ali se bo Mussolini udal?

Pogodba med Vatikanom in čehoslovaško. Med čehoslovaško vlado in Vatikanom, odnosno papeževim nuncijem monsignorjem Ciriaci v Pragi, so se vršila pogajanja o urejenju cerkvenih razmer v čehoslovaški republiki. Dosežen je sporazum v tem, da nobeden del čehoslovaške škofije ne bo segal preko čehoslovaške državne meje. Z novo razdelitvijo škofij in njihovih mej v Slovaški, priznava Vatikan sedanje politično stanje v Srednji Evropi in sedanje meje med Čehoslovaško in Madžarsko. V Bratislavi v Slovaški, kjer je doslej bil samo škof, se osnuje nadškofija. V Podkarpatski Rusiji, najbolj vzhodnem delu Čehoslovaške, se ustanovi nova grško-katoliška škofija, ki bo tvorila z dvema že obstoječima grško-katoliškima škofijama grško-katoliško nadškofijo. Ustvarjen je tudi dogovor glede na izvedbo agrarne reforme na cerkvenih veleposestvih.

Evharistični kongres v Lillu. V francoskem mestu Lille se je nedavno vršil evharističen zbor, ki je bil nad vse veličasten. Vršil se je uprav tam, kjer je bil pred 50 leti. Udeležilo se ga je nad 80 nadškofov in škofov iz Francije, Belgije, Poljske in ameriške Kanade. Pri tej priložnosti je 50.000 otrok prešlo prvo sv. obhajilo. Ogromne procesije se je udeležilo preko 300.000 vernikov. Nekateri protikrščanski in anarhistični elementi so poskušali motiti potek veličastnega kongresa. Trije pobalini so se priplazili do velikega oltarja, ki je bil zgrajen pod milim nebom, ter so spodnji del polili s petrolejem in zapalili. Preden pa se je ogenj razvil, so ga opazili ter pogasili.

V Litvi se je vnema kulturno-bojnih elementov precej ohladila. Merodajni krogi so uvideli, da bi popoln prelom s katoliško Cerkvijo državi jako škodoval. Zato vlada ne misli več odpovedati konkordat. Sedaj gre samo za tolmačenje posameznih določb konkordata, zlasti onih, ki se tičejo katoliške akcije. Vlada je pripravljena v tem oziru pričeti z razgovori, ki jih bo vodil namestnik nuncijev monsignor Fajduti, kateri je goriški rojak ter je bil za časa svetovne vojne deželni glavar v Gorici.

Božja pot. Drugi veliki romarski shod pri Zagorski Materi božji se vrši letos 8. in 9. avgusta (drugo soboto in nedeljo v avgustu). Obenem se naznanja vsem častilcem Zagorske Matere božje, da bo odslej naprej v Zagorju drugi romarski shod, tako imenovana

Majdica posluša Radion.

Ta lepa, mala skrinjica, iz katere se čuje tako divna glasba, dela Majdici mnogo veselja. Imenuje jo svoj Radion, „ker sama svira“. Mala Majdica zamenjuje namreč radio z Radionom, o katerem ve, da sam pere in da napravi perilo brez vsakega truda čisto in snežnobelo.

SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA

Leskovška nedelja, redno vsako leto druga nedelja v avgustu.

Brez vere ne gra. To so uvideli tudi v Newjorku, kjer se v mestnih šolah doslej ni vršil verski pouk ter se otroci niso versko vzgojevali. Z novim šolskim letom, ki se začne 1. septembra, pa bo drugače. Šolska oblast v Newjorku je odredila, da se mora mladina vzgojevati po načelih vere ter se namestijo v to svrhu plačani učitelji, odnosno duhovniki za katoliški, protestantski in židovski verouk. Šolska oblast utemeljuje to spremembo takole: »Brez konfesionelnega — po načelih veroizpovedi — pouka ne gre dalje. Nemogoča je prava izobrazba, ako se učenec ne izobrazi in ne pouči v lastni veri.« Tudi v srednjih šolah, ki jih vzdržuje to veliko ameriško mesto, se bo vpeljal verouk. Tako cenijo Amerikanci važnost vere in njen pomen za vzgojo mladine. Praktični Amerikanci potrjujejo, za kar se katoliška Cerkev tako vztrajno bori: versko vzgojo mladine.

*

Neznani otoki.

Izven prometnih linij za parnike, v oddaljenih morjih Tihega in Indijskega Oceana so otoki, ki še niso raziskani in so postali znani le radi tega, ker so bili brodolomci večkrat prisiljeni, da so se zatekli na otoke.

K neraziskanim otokom spada takozvani Pasji otok, ki leži ne daleč proč od francoskega velikega otoka Madagaskar ob vzhodnojužni afriški obali. Na otoku ne prebiva nikdo, ako prezremo številne pse, ki se podijo po otoku. Najbrž so prišli na otok prvi psi s kake tamkaj v bližini ponesrečene ladje, njih potomci so sedaj edini gospodarji otoka. Čudno je le to, da ti psi ne lajajo. Sporazumevajo se med seboj z reskimi glasovi in se preživljajo s pomorskimi pticami in z jajci od želv.

Nekoliko dalje v Indijskem Oceanu, med Madagaskarjem in med otokom Sv. Marvricija, je majhen in samotni otok Tronimelin. Šele pred kratkim so zarisali otok na morskem kartu. Pred 200 leti se je ponesrečila v bližini otoka francoska bojna ladja »Utile«. Od posadke se je rešilo na otok 60 mor-

narjev in nekaj zamorskih žensk, ki so ble na ladji. 15 let po nesreči je pristala ob otoku angleška jadrnica. Vse beli možje so bili že pomrli, ker se niso mogli ustavljati mrzlici. Pri življenju so ostale zamorke, a so bile le še živi okostnjaki. Angleži so krstili otok z imenom »Otok copernic«. Severno od Madagaskarja se nahaja otok Sachel, domovina orjaških želv. V prejšnjih časih so obiskovali večkrat otok parniki, da so lovili želve za zverinjake. Otočani gojijo želve, katere redijo kakor domače živali. Vsakemu majhnemu otroku podarijo želvo, s katero se igra in pozneje tudi jezdi na njenem hrbtu. Ko je otrok dosegel gotovo starost, želvo zakoljejo in jo pojejo na slovesnem obedu.

*

Občinskim uradom v zadevi tiskovin za obračune 1929 in 1930. Prejeli smo dosedaj na svojo okrožnico odgovorov komaj od ene četrteine občin. Nujno vabimo vse ostale, da naročilo čimprej izvršijo, ker sicer nam ne bo mogoče pozneje postreči. Vsem občinam, ki so dosedaj naročile, bomo tiskovine poslali takoj, ko bodo tiskane. Onim občinam, ki so že prejele naše pošiljke, pa ne vseh tiskovin, ker jih nismo več imeli na zalogi, sporočamo, da jim bomo manjkajoče sedaj poslali, naj torej črtanje opustijo. One občine, ki brez potrebe odlašajo naročilo, zadržujejo celo delo in drugim podražijo tiskovine. Zato je v interesu vseh, da tiskovine takoj naročijo! — Priporoča se: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Osebna vest. Za dekana dekanije Slov. Bistrica je imenovan župnik v Laporju č. g. Jožef Ozimič.

25letnico mašništva je obhajal dne 22. julija župnik na Tinju na Pohorju č. g. Urh Hafner, ki je služboval pred plebiscitom na Koroškem.

Občni zbor lavantinske Vzajemnosti bo dne 11. avgusta ob 10. uri dopoldne v Mariboru v bogoslovni avli. Letošnji